

RECHERCHE INFORMATIE

Centrale Recherche
Informatiedienst

Raamweg 47 Den Haag
Postbus 20304
2500 EH Den Haag
Telefoon 070-76 99 11
Doorkiesnummer 070-76 98 82
Telex 31152

1053047
JOURNAAL BERICHTGEVING
TERRORISME
5 DEC. 1982

CO

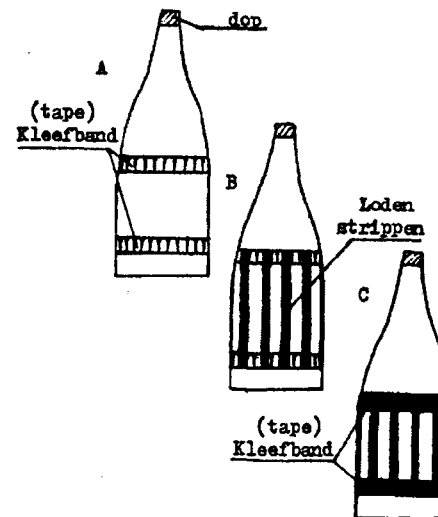
b. — d. —

3de jaargang, november 1982, no. 44

Bulletin
Bijzondere Zaken Centrale

Binnenland

A Oude Molotov-cocktail in moderne uitvoering.
In een pamflet ondertekend door 'ONKRUIT UTRECHT' werd een artikel aangehouden, waarin een beschrijving wordt gegeven van een molotov-cocktail (nieuwe versie). De buitenkant van een fles wordt met tape (kleefband) omwikkeld, met de kleefzijde naar buiten gekeerd (foto 1A). Hiertegen worden loden strippen geplakt (foto 1B). Vervolgens wordt wederom tape tegen de loden strippen geplakt, nu met de plakkant tegen de loden strippen aan (foto 1C).

Het omhulsel van tape en loden strippen wordt van de fles geschoven en dient apart vervoerd te worden, om de risico's tijdens het vervoer te vermijden. De fles wordt vervolgens gevuld met een mengsel van 70% benzine, 15% synthetisch afwasmiddel (b.v. groene dreft), en

15% verdund zwavelzuur (H_2SO_4) van minstens 35%. Hierna moet de fles afgesloten worden. Kort voordat de fles als molotov-cocktail wordt gebruikt, dient het omhulsel weer om de fles te worden geschoven. Bij het neerkomen op een doel, zal de fles breken. Wanneer het zwavelzuur in aanraking komt met het lood ontstaat een chemische reactie, die gevaarlijk gaat met *voorsn.* Deze vonken zorgen er voor dat de benzine ontbrandt. *langzaam ontbrandt*
Door de Explosieven Opruimings Dienst is deze molotov-cocktail met succes beproefd.
(Dossier 5.1/16.3)

II Buitenland

A. Duits Terrorisme

1 RAF pleegt bankoverval te Bochum.

Toedracht

Op 15-9-1982, omstreeks 08.06 uur, drongen drie gewapende en gemaskerde vrouwen de loketruimte binnen van de 'Sparkasse Bochum', een bank gelegen aan de Brückstrasse 70 te Bochum. Een van de vrouwen bleef in de toegangsdeur staan en bedreigde bankpersoneel en cliënten met een machine-pistool, dat zij onder een doek verborgen had. De beide andere vrouwen liepen naar het kasloket waar een van hen riep: 'Das ist ein Oberfall, alles raus', waarop het kaspersoneel het loket verliet en de twee daders, van wie er één vermoedelijk eveneens met een machinepistool bewapend was, de kasruimte binnen gingen. Om te voorkomen dat de deur van de kasruimte in het slot zou vallen, zetten zij een meegebrachte zwabber tussen de deur en het kozijn. Het uit de kas weggenomen geld deden zij in tassen. De bij de toegangsdeur staande vrouw, controleerde met een stopwatch in de hand het tijdsverloop gedurende de overval. Na ongeveer vijf minuten maakte zij door het commando: 'Schluss, fünf Minuten sind um', een eind aan de overval. De dames verlieten het bankgebouw en vluchtten in een aan de andere kant van de straat gereedstaande personenauto van het merk AUDI 100, kleur metallic-groen, voorzien van het kenteken HAM-YS 85. De auto werd door een man bestuurd.

Persoonsbeschrijvingen

De vrouw die bij de ingang van de bank bleef staan werd door getuigen als volgt beschreven:

Zij droeg een grote hoornen bril.
De signalementen van de twee vrouwen die het geld bij zich staken luiden:

Vrouw 1:

Vrouw 2:

De man in de vluchtauto werd beschreven als een man van

r. Twee van de vrouwelijke daders waren voor een deel gemaskerd door een halsdoek die zij voor hun mond hadden getrokken.

De binnenvoering van de rechter jaszak was verwijderd, zodat bij gesloten jas een onder de jas verborgen wapen gepakt kon worden.

Tevens werden twee paar zelfgemaakte beenwarmers aangetroffen.

De auto met het rechtmatig uitgegeven kenteken HAM-YS 85 werd in de garage van de eigenaar aangetroffen. De vluchtauto blijkt van hetzelfde type en van dezelfde kleur te zijn als de auto waarvoor het kenteken officieel is uitgegeven.

De vluchtauto waarvoor het kenteken D-VT 832 werd uitgegeven is op 4-9-1982 tussen 04.30 uur en 10.00 uur in Düsseldorf gestolen.

In de tijd tussen de diefstal en het veiligstellen van de auto werd ongeveer 3500 km met de auto gereden. Een kras in het rechtervoerspatbord en een beschadiging aan de bumper rechts-voor, moeten na de diefstal veroorzaakt zijn. Het slot van de tankdop werd na de diefstal uitgeboord, en het contactslot vervangen door een ander.

Op de vluchtauto konden drie vingersporen worden veiliggesteld waarvan twee zijn toe te schrijven aan Voor justitieel gebruik zijn de sporen echter niet geschikt. Het derde spoor is niet bruikbaar.
(dossier 21.1/39.6)

b. Aantreffen van een VW-Golf, vermoedelijk gebruikt door terroristen van RAF

Na een tip van bewoners van een revalidatiecentrum in Meisenheim werd op 17-7-82 een VW-Golf GLS, zilver-metallic, getinte ruiten, kenteken KUS-S 716 veiliggesteld.

De afgesloten auto heeft sedert 10-9-81 op de openbare bezoekersparkeerplaats van het centrum gestaan. De auto was in de nacht van 25-5-81 te Bad Vöbel ontvreemd. (zie JBT 82-08 Btl B 1). Na de diefstal is 9000 km met het voertuig afgelegd.

Kenteken:

De totaal-vervalste kentekenplaat is vervaardigd uit kunststof. Het kenteken KUS-S 716 is uitgegeven voor een eveneens zilverkleurige VW-Golf, zij het echter een VW diesel zonder getinte ruiten. De eigenaar is een electricien.

Onderzoek van de auto:

De cilindersetten van het contactslot, het linker- en het rechterportier waren door de daders verwisseld; in het rechterportier zat nog het originele slot. Onder de maten in de bagageruimte werd een paar eveneens totaal-valse Oostenrijkse kentekenplaten aangetroffen met het nummer W 589 198. Dit kenteken is uitgegeven te Wenen voor een eveneens zilverkleurige VW-Golf. Op het rechterspatbord werden sporen van een sticker gevonden, mogelijk een Oostenrijkse keuringsticker. Op de achterkant werden resten van mogelijk een landsticker aangetroffen.

Achtergrond:

Naar de auto was reeds in juli '81 een opsporingsactie begonnen. Op 24-7-81 namelijk waren in Heidelberg valse Oostenrijkse papieren met de foto van de gezochte terrorist gevonden (zie JBT 82-08 Btl 1b). Bij deze papieren bevond zich een vervalst kentekenbewijs, waarop het chassisnummer 17 a 0066712 en het kentekennummer W 589 198 van de nu veiliggestelde auto.

Conclusie:

Op grond van de resultaten van het onderzoek naar de aanslag op US-hoofdkwartier te Ramstein en de getuigenverklaringen vermoedt men dat dit voertuig gebruikt is bij deze aanslag. Daar komt bij dat men in een conspiratieve woning in Heidelberg in oktober 1980 aantekeningen heeft gevonden van , die betrekking hebben op de militaire basis Ramstein (zie JBT 80-12 Btl 1). Overzicht veiliggestelde vervoermiddelen gebruikt bij de aanslagen te Ramstein en op generaal te Heidelberg:

Kader bij berechting Armeniër

Rond de rechtbank

De rechtbank was samengesteld als volgt:

- president: mr.
- leden: mw. mr. en mr.

- officier van justitie: mr.

- raadsman: mr. uit Den Haag

Teneinde de berechting op zaterdag te kunnen doen plaatsvinden was de officiële vaststelling van de zittingsdagen van de Rotterdamse rechtbank per 1 oktober 1982 gewijzigd en deze mogelijkheid ingebouwd. Het gebouw was hermetisch afgesloten door parketpolitie en door in totaal ongeveer 90 politieambtenaren van de Rotterdamse gemeentepolitie. Bijstand voor eventuele ongeregelheden werd achter de hand gehouden.

Er hebben zich geen verstoringen van de openbare orde voorgedaan. Alleen waren er een zestigtal Franse Armeniërs, aangevoerd met twee bussen, die aan de grens duchtig zijn gecontroleerd. Zij stelden zich met spandoeken en Armense vlaggen op aan de overzijde van het water van de Noordsingel, en riepen geacendeerde leuzen, dat 'Benjamin moest worden vrijgelaten'. Door de neergutsende regen zocht het merendeel van de groep afwisselend beschutting in een café.

De geruchten dat Amsterdamse - later verluide het Rotterdamse - kräekactivisten 'te hulp' zouden komen, zijn niet bewaarheid.

(dossier 6.0./20.)

Geen bewijs

In de tweede plaats bestreed de raadsman de tenlastelegging. Hij achtte wat de pogingen tot moord betreft geen begin van uitvoering bewezen, omdat de verdachte in het geheel niet heeft geschoten op de wagens. Hoogstens kan hier sprake zijn van medeplichtigheid, zo meende hij, maar dit is niet ten lastegelegd.

Ten aanzien van de poging tot doodslag wees hij de rechtbank erop dat z.i. de sporen, met name de plaatsen waar hulzen zijn gevonden, het gestelde tegenspreken, terwijl ook de getuigen niet congruent zijn. Ook t.a.v. dit punt concludeerde hij tot vrijspraak. Wat betreft het op dit derde onderdeel van de dagvaarding als subsidiair gesteld: bedreiging, oordeelde hij evenmin bewijs geleverd. Hij achtte de politieambtenaren niet bedreigd, maar hoogstens door het in de lucht schieten van de verdachte 'gedwongen iets na te laten'. Hetgeen ook niet ten laste is gelegd. Wat de overtreding van de Vuurwapenwet betrof kon de raadsman niet uit de dagvaarding lezen wanneer en hoe het voorhanden hebben zou hebben plaatsgehad, zodat hij ook op dit punt geen veroordeling mogelijk oordeelde. Er is hier hoogstens sprake van een subsidiair feit, maar het is als primair in de tenlastelegging opgenomen.

Ook indien de rechtbank tot bewezenverklaring zou komen, achtte de raadsman de geëiste straf veel te zwaar. Voor deze persoonlijkheid, voor de conflictoplossing, voor een verdachte die de detentie zeer zwaar zal vallen (bijv. kan voortdurende zware beveiliging worden verwacht), vond hij acht jaar onevenredig-hoog.

De rechtbank bepaalde de uitspraak zaterdag 6 november 1982.

opleveren (hij bezit een Turks paspoort, geen andere verblijfsvergunningen). De weinige woorden die hij sprak werden meer dan voortreffelijk getolkt door een (als derde) aangetrokken tolk uit Hoogland. De twee eerder aangezochten weigerden uit angst voor repercussies Zijn raedman mr. werd ter zitting bijgestaan door zijn kantoorgenoot Jhr. mr. en de Franse advocaat van Armeense afkomst die in Frankrijk zaken van Armeniërs heeft verdedigd.

Getuigen/deskundigen
Behalve het verhoor van de verdachte en het voorlezen van (gedeelten van) de verklaringen van verdachte en getuigen/deskundigen, omvatte de zitting alleen nog het horen van twee getuigen/deskundigen van de zijde van de verdediging, die niets wezenlijks toevoegden. De ene, een 78-jarige Belgische advocaat, lichtte toe hoe 'de Wereld' zich tegen de vermelding van de Armeense genocide in het verdrag tegen de genocide van de Ver. Naties had verzet, de tweede, de 44-jarige Franse auteur en t.v.-documentairemaker kwam meedelen hoe hij in verschillende Europese landen weerstand had ondervonden (door z.i. tegenwerking van Turkse zijde) bij de publicatie van gegevens over de Armeense zaak. Het zwaartepunt van de zitting, niet in tijd (de zitting duurde van 10.00-21.00 uur) maar in gewicht, lag sterk op het requisitoir en het pleidooi. De officier van justitie kwam tot de conclusie dat elk van de vier in de dagvaarding vermelde feiten z.i. bewezen moest worden geoordeeld. Hij achtte de aanslag op de gepantserde wagen geen 'ondeugdelijke poging' omdat hij hoogstens wilde aannemen dat men wellicht had vermoed dat de ruiten gepantserd waren, maar in ieder geval geen gegevens omtrent de bepantsering had gekend of vermoed. Het mededaderschap van aan poging tot moord in beide gevallen oordeelde hij onbetwistbaar gezien zijn rol en de aard van de feiten.

Voorwaardelijk opzet
Ten aanzien van de poging tot doodslag op de twee politieambtenaren betoogde de officier van justitie, dat er niet minder dan zes getuigen de verdachte hebben zien of horen schieten, met zijn parabellum in horizontale positie. Inderdaad is er één getuige die de verklaring van de verdachte dekt, maar de officier vond dit onvoldoende tegenwicht om tot twijfel te kunnen komen. Hij concludeerde dan ook tot voorwaardelijk opzet inzake de poging tot doodslag.
Wat de overtreding van de Vuurwapenwet betreft maakte de officier van justitie op dat weliswaar is vastgesteld dat het klein-kaliber pistool vrijwel ondeugdelijk was, en de door de verdachte gehanteerde parabellum niet feitloos werkte, maar dat voldoende bewijs voor het Voorhanden hebben naar zijn mening is aangedragen.
Tot slot besteedde de officier van justitie veel aandacht aan het beroep dat de verdachte heeft gedaan op zijn motivatie en de achtergronden van de Armeense kwestie. Weliswaar, zo stelde hij, is niet aangetoond dat de deelnemers aan de Rotterdamse aanslag hebben behoord tot de zo militante groep, die sinds 1973 al zestig aanslagen in de wereld op zijn rekening heeft, met 20 doden en tientallen gewonden, maar dit moet toch in de beschouwing van het geheel worden betrokken. Bij sterke politieke motivatie wordt tegenwoordig in de juridische literatuur aangenomen, dat een zekere overschrijding van rechtsnormen getolereerd kan worden. Maar uitgesproken gewelddadig optreden valt nimmer te tolereren.

Rechtsorde ernstig aangetast
In het onderhavige geval is de Nederlandse rechtsorde ernstig aangetast. Zelfs al dachten de verdachte en zijn mededaders alleen Turken als object te hebben (ook in een eventuele volgwagen) dan nog is de daadwerkelijk de Nederlandse rechtsorde in gevaar gebracht. Niet alleen hebben ook voortbijgangers gevaar gelopen, maar het belangrijkste is wel dat diplomaten minstens dazelfde rechtsbescherming behoren te hebben in ons land als Nederlanders. Zelfs wanneer diplomatieke banden

met een land worden verbroken, is het een internationaal vereiste dat de vertegenwoordigers van een land geen haar wordt gekrenkt.
Bij deze berechting staat niet Turkije terecht, het is hier geen tribunaal. Er staat een verdachte van zeer ernstige misdrijven voor de rechter. Hoe Nederland tegenover de Turkse politiek staat, is van geen belang voor deze berechting. De achtergronden zijn alleen van belang voor een oordeel over de persoon van de verdachte en de strafmaat.
De officier van justitie legde een aantal boeken over de Armeense kwestie aan de rechtbank over, hetgeen ook de verdediging deed. Hij ging op de inhoud niet in.

Strafmaat
Ten aanzien van de strafmaat overwoog de officier van justitie, dat hij de conclusie van verminderde toerekeningsvatbaarheid niet wilde volgen. Niet alleen is de conclusie niet toegelicht, maar de officier van justitie meende dat juist in processen, waar een politieke motivatie wordt gesteld, het z.i. als denigrerend voor de verdachte kan worden beschouwd hem gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens aan te rekenen, nog deargelaten dat de rechter licht de schijn op zich kan laden op deze wijze politiek-ongewenste elementen te willen uitschakelen. Hoogstens kan worden bezien of de verdachte onder psychische dwang heeft gehandeld, maar de feiten, zoals door hemzelf weergegeven, wijzen hier gezins op.

Signaalfunctie
De officier van justitie kwam tot zijn eis van acht jaar met aftrek en verbeurdverklaring van de gekochte auto VW K 70, gezien de ernst van de feiten, de persoon van de verdachte, en ook de overweging, dat de straf een signaalfunctie moet hebben naar het buitenland. 'Nederland is een zeer democratisch en tolerant land. Daarom is het dubbel belangrijk dat duidelijk wordt dat ook hier geen feiten als deze gepfeegd kunnen worden zonder beduidende strafrechtelijke gevolgen'.
De verdediging, gevoerd door mr. somde aan het begin van het pleidooi een aantal bezwaren op tegen het onderzoek, zowel van de politie als van het Openbaar Ministerie en de rechter-commissaris. 'Niet steeds is de nodige zorgvuldigheid betracht,' aldus mr.

Onzorgvuldig onderzoek
In het bijzonder putte hij hiervoor aanwijzingen uit het volgende:
- verbaalsenten hebben apart onjuiste waarnemingen weergegeven in hun eerste proces-verbaal. In dit verbaal zijn hun verhalen zo gelijklopend, ook in het concept, dat twijfel bestaat of zij wel zelf deze teksten hebben getikt. Zij wijzigden hun verklaringen pas na vier weken bij de rechter-commissaris. 'Met alle begrip voor hun emotionele reacties op de eerste dag, ware het toch minstens beter geweest als zij hun ommezwaai in een aanvullend verbaal hadden vastgelegd,' aldus mr.
- De getuigen zijn niet systematisch gehoord, twee belangrijke getuigen zijn zelfs gelijktijdig gehoord.
- Er is niet systematisch gezocht naar kogelinslagen lange de route.
- Er is geen proces-verbaal van bevindingen opgemerkt bij het eerste onderzoek van de VW-Golf van de politie.
- Bij de technische onderzoeken is pas na veel aandrang toegestaan dat contra-deskundigen aanwezig waren.
- Bij de reconstructie is de verdediging niet uitgenodigd. Zij nam van dit feit via krantenfoto's kennis.
- Bij de rechter-commissaris heeft de chef van het Bureau Opaporing en Aanhouding van de Rotterdamse politie geïntervenieerd tijdens het verhoor van de verbaalsenten. Deze konden bij het afleggen van hun verklaringen bovendien het dossier.
- De stukken uit het g.v.o. zijn soms pas na een maand toegezonden aan de verdediging.
- Het g.v.o. is pas goed op gang gekomen op 1 september, zes weken na het gebeuren.

Type	Vindplaats	Tijdstip	Origineel-kenteken	Vervals-kenteken	Wanneer en waar gestolen	Aantal km na diefstal	Resultaat sporenonderzoek, verband met de aanslag
VW 411 LE hel-oranje	P.D.	31-08-1981	KA-DJ 436	USAR EUR PN 2136 (ontvreemd tussen 18 en 21-2-1981 v.e. Opel Record te Darmstadt)	27/28-07-1981 Karlsruhe	-	gebruikt bij aanslag
Motorfiets Honda XL 600 Enduro origineel rood later groen	Ramstein-Niesenbach (ca. 2 km van P.D.)	04-09-1981	DA-CH 815	USAR EUR MH 2506 (ontvreemd op 2-4-1981 v.e. Kawasaki 750 te Mannheim)	10/14-07-1981 Darmstadt	ca. 3000 km	vingerafdruk (niet exploitabel)
BMW 520 wijnrood	Mainz-Mombach	08-06-1982	DA-CK 207	MR-KM 526 kunststof	21-06-1981 Darmstadt	ca. 18 000 km	vingerafdruk schade links voor (verm. veroorzaakt bij verkeersongeval op 12-08-1981 Kaiserslautern)
VW Golf GLS zilver-metallic	Meisenheim/Krs Bad Kreuznach	17-07-1982	FB-P 908	KUS-S 716 kunststof	26-05-1981 Bad Vilbel	ca. 9000 km	Oostenrijks kentekenplaten W 589 198 in kofferruimte. 24-07-1981 gevonden verpakte Oostenr. pers. papieren met foto van en kentekenbewijs op W 589 198
Audi 80 GLS groen-metallic	Heidelberg (2 km van P.D.)	17-09-1981	GL-NY 783	HD-SU 966 kunststof	24-04-1981 Gieszen	ca. 10 000 km	vingerafdruk Artsen-sticker op voorruit
VW-Transporter rood	Heidelberg-Eppelheim	02-02-1982	F-TZ 836	FD-K 606 kunststof	09-07-1981 Frankfurt-Nied	ca. 1000 km	CB-radio en dakantenna. Op leadvloer patronen 9 mm pers. Vingerafdrukken
VW Passat	Heidelberg (ca. 200 m van Audi 80)	25-03-1982	LU-TC 766	MA-KC 784 kunststof	14-08-1981 Ludwigshafen	ca. 10 000 km	Vingerafdrukken. Delen van een pantservuist. Patronen 9 mm pers (zoals in VW-Transporter). 2 paar sportschoenen met spikes op rijdersplaats.

US-Hoofdkwartier RAMSTEIN op 31-08-1981

Generaal KROESEN Heidelberg op 16-09-1981

(dossier 21.1./24)

B Armeense Terrorisme

1. **Armeense activisten in Londen aangehouden**
Op 9-9-1982 zijn in Londen twee personen aangehouden van wie men vermoedt dat zij de intentie hadden om de in de Metropool gestationeerde Turkse Consul te vermoorden. De personalia van beide mannen luiden:
... en ... in Iran.
De identiteit van de genoemde personen staat niet vast. ... die gebruik maakt van de alias ... was in het bezit van het Syrische paspoort nr. 482840.
Bij aanhouding werden de volgende wapens veiliggesteld:
A. een semie-automatisch pistool van het merk TOKAREV, type TT 33, Kal. 7.62 mm, serienummer 4386-82-52.
B. een Russische handgranaat van het type F 1.
C. Een hoeveelheid bij het pistool behorende munitie.
Het is vastgesteld dat ... van wie wordt aangenomen dat hij lid is van ASALA (Armenian Secret Army for Liberation of Armenia), op 31-8-1982 Groot-Brittannië is ingereisd; ... woonde reeds geruime tijd in Groot-Brittannië.
(dossier 25.2./47.)

C Iers terrorisme

2. **Bomaanslag in een rooms-katholieke wijk in Belfast d.d. 17-9-1982**
Op 17-9-1982 ontplofte een bom in een hoofdzakelijk door rooms-katholieken bewoonde wijk in Belfast. Bij deze aanslag werden 2 kinderen gedood en liepen 5 kinderen en 3 Britse soldaten ernstige verwondingen op. De aanslag werd opgeëit door de INLA (Irish National Liberation Army), een van de Official Irish Republic Army (OIRA) afgescheiden beweging, die haar verontschuldigen aanbod voor het veroorzaken van slachtoffers onder burgers. De bom was bedoeld voor een patrouille van het Britse leger. De INLA heeft zich destijds verantwoordelijk gesteld voor de moord d.d. 31-3-1979 op ... die in de oppositie fungeerde als 'schaduw-minister' voor Noord-Ierland en om het leven gebracht werd door in zijn auto een springstoflading te plaatsen (JBT 79-04, hfdst. II A). Ook de bomaanslag op de Britse Merfield-barakken te Herford (BRD) op 25-11-1981 (zie JBT 81-01 onder Btl C 2), staat op haar conto.
(dossier 22.2/3)

1. **Bomaanslagen in Hyde Park en Regent's Park te Londen, dd 20-7-1982** (zie ook JBT 82-6, Btl D-1)
Op dinsdag 20-7-1982 ontploften te Londen twee bommen. De eerste bom onplofte, omstreeks 10.45 uur nabij Hyde Park, juist op het moment dat de 'Royal Household Cavalry' te paard langs kwam. De tweede bom explodeerde omstreeks 12.55 uur. Deze bom was verborgen onder de muziektent in Regent's Park, waar op dat moment de band van de 'Royal Green Jackets' een uitvoering gaf. Door beide explosies verloren elf personen het leven en raakten 51 personen gewond. Naar aanleiding van deze aanslagen werd onderstaande compositiefoto gemaakt van de man die ervan verdacht wordt lid, dan wel leider van het IRA-commando te zijn, welk voor de beide aanslagen verantwoordelijk was. (dossier 22.1./13.12)

2. **Dood van een vermoedelijke ETA-leider** en arrestatie van drie ETA-leden in San Sebastiaan d.d. 25-9-1982
Op zondag 26-9-1982 werd door de politie een razzia gehouden in de Baskische stad San Sebastiaan. Bij deze actie werd de politie vanuit een woning beschoten, waarop de politie het vuur beantwoordde. Tijdens de schotenwisseling werd de 30-jarige gedood. Betrokkene, die aangemerkt wordt als de vermoedelijke leider van het 'Commando SEGA' van de ETA, is één van de belangrijkste activisten van de militaire vleugel van de separatistische beweging ETA en was voorstander van de harde lijn binnen deze organisatie. Voorts werden bij dezelfde actie drie leden van het als 'SEGA' bekendstaande ETA-commando gearresteerd, terwijl een onbekende hoeveelheid wapens, munitie, bescheiden met betrekking tot geplande aanslagen, alsmede andere documenten in beslag genomen konden worden. (dossier 23.0./1.43)

E. Palestijns terrorisme

1. **Aanslag op de 1e secretaris van de Koeweitse ambassade te Madrid d.d. 16-9-1982**
Op 16-9-1982 omstreeks 14.20 uur werd de 1e secretaris van de Koeweitse ambassade, op de Plaza Cuzco te Madrid, door een gewapende man beschoten toen hij per auto, die door zijn chauffeur werd bestuurd, bij de vertegenwoordiging van zijn land arriveerde. De diplomaat werd door tenminste zes kogels in rug en hoofd getroffen en was vrijwel op slag dood; zijn chauffeur raakte bij de aanslag gewond. De dader werd terstond na de aanslag ter plaatse gearresteerd en was in het bezit van een pistool, merk Makarov, model P64, kaliber 9 mm, van Pools fabricaat. De dader die bij zijn arrestatie niet in het bezit was van identiteitspapieren, verklaarde

(Libanon) en de Palestijnse nationaliteit te hebben. Bij nader verhoor verklaarde hij dat zijn werkelijke naam was en dat hij lid was van de terroristische groepering van Aboe NIDAL. Hij kwam midden juni 1982 via Ankara in Spanje, logeerde in verschillende pensions en stelde zich vervolgens in verbinding met ene te Madrid, die hem na twee maanden het moordwapen overhandigde. Uit ballistische proeven bleek dat het wapen reeds op 1-7-1979 werd gebruikt bij de aanslag op de Jordaanse staatsburger in Madrid, die daarbij om het leven kwam. Alhoewel deze aanslag tot op heden niet werd opgeëist, moet ze worden toegeschreven aan de Aboe NIDAL-groepering, daar de gevolgde werkwijze overeenkomt met die van de aanslag op de 1e secretaris van de Koeweitse ambassade in New Delhi, (zie JBT 82-07 II btl D 2) en waarvan de verantwoordelijkheid werd opgeëist door de Aboe NIDAL-groepering of te wel AL ASSIFA. Op dezelfde dag (16-9-1982) werd de Consul-generaal van Koeweit in Karachi, door een onbekend aantal mannen onder vuur genomen toen hij op weg was naar het consulaat. bleef ongedeerd. Nadere gegevens betreffende deze aanslag ontbreken. De genoemde zou mogelijk identiek kunnen zijn aan lid van de Palestijnse organisatie PFLP (WADI HADDAD-groep), en verbindingsman van deze organisatie, die zich bij tijd en wijle in Duitsland ophoudt, maar normaliter in Bagdad verblijft. (dossier 27.0./45.3)

2. **Aanslag op de Israëlische diplomaat** (Opgeëist door de 'Gewapende Libanese Revolutionaire Fractie')

D. Spaans terrorisme

1. **Overval op twee politieauto's in Baskenland op 14-9-1982.**
Op 14-9-82 omstreeks 10.45 uur reden twee politieauto's bemand met vijf beamtten van de 'Seguridad Ciudadana' ('Stadsveiligheid') vanuit San Sebastian over de openbare weg tussen de gehuchten Susperregui en Perurena in Baskenland. Op dit traject werden de beamtten door vijf of zes onbekende personen vanuit een hinderlaag beschoten. Een van de beamtten werd terplaatse gedood, terwijl de overige vier zwaar gewond raakten. Een van de zwaargewonden werd door de bestuurder van een passerende personenauto meegenomen om hem naar een ziekenhuis te transporteren. Twee van de overvallers die de gebeurtenis gadesloegen, dwongen de bestuurder tot stoppen, haalden de zwaargewonde uit de personenauto en schoten hem vervolgens dood. Hierna vluchten beide overvallers in een niet nader omschreven personenauto Renault 12. De andere drie daders hielden een andere personenauto aan, dwongen de bestuurder zijn auto te verlaten, en namen daarmee de vlucht. De drie zwaargewonde beamtten werden kort daarop naar een ziekenhuis gebracht. Voor twee van hen kwam medische hulp te laat, zodat er momenteel nog één zwaargewonde beamt in leven is. Op de plaats des onheils werden patroonhuizen van onderstaand kaliber en merk aangetroffen:
- kal. 380 Winchester, afkomstig van een lang wapen type 'Fal';
- kal. 9 mm. Parabellum, merk 'S.F.';
- kal. 9 mm. Parabellum, merk 'Geco';
- kal. 9 mm. Parabellum, merk 'S.B.'. Alhoewel deze aanslag tot nu toe niet werd opgeëist, moet ze worden toegeschreven aan de 'Euskadi Ta Askatasuna' (ETA). (dossier 23.0./1.42)

III.

IV Uit de Rechtzaal

Berechting van Armeniër voor aanslag op Turkse Consul-Generaal te Rotterdam.
'De twee politiemannen wier verklaringen door de verdediging worden gewantwoord, brengen mij tot de volgende opmerking. Het is gemakkelijk voor ons om achteraf kritische kanttekingen te maken, doch besef moet worden dat het leven van deze personen op die dag aan een zijden draadje heeft gehangen. Zij zijn aan de dood ontsnapt. Op dezelfde dag dat hun vingers de trekker van hun politiewapen beroerden, dienden diezelfde vingers de typemachine te bedienen. Ook politieambtenaren zijn mensen en hebben emotionele gebeurtenissen te verwerken. Vanuit deze optiek is het niet opvallend, doch logisch, dat de verklaringen bij de rechter-commissaris (ahwaar de verklaringen in alle rust werden afgelegd) enigszins verschillen van de inhoud van hun aanvankelijk opgemaakt proces-verbaal'.
Op deze wijze ging de Rotterdamse officier van justitie m. op 23 oktober 1982 in zijn requisitoir in de zaak tegen de 21-jarige Armeniër op één van de zwaarst-betwiste punten in deze genuchtm. te weten 'ak nl. de vraag of de verdachte gericht op de volgwagen, met .wee inzittenden politiemannen heeft geschoten of dat hij - zoals hij verklaarde - in de lucht zou hebben geschoten en nimmer zijn wapen zelfs maar op de wagen zou hebben gericht. Strijd over de drie andere ten laste geleide feiten bestond vooral uit juridisch-technisch ooppunt.

Tenlastelegging
De tenlastelegging in deze zaak behelste het volgende
1. Poging tot moord op de Turkse consul-generaal te Rotterdam op 21 juli 1982;
2. Poging tot moord, c.q. doodslag op de chauffeur van de wagen van de consul-generaal;
3. Poging tot doodslag op de twee politieambtenaren, gezeten in de niet als zodanig herkenbare politiewagen, die de auto van de consul-generaal volgde;
4. Overtreding van de Vuurwapenwet, in het bijzonder door het onder zich hebben van twee automatische machine-pistool (parabellums), kaliber 9 mm.
Aan deze aanslag op 21 juli hebben vier Armeniërs deelgenomen. Alleen is aangehouden en de voorgeschiedenis is dan ook voornamelijk gereconstrueerd uit zijn verklaringen. Hij heeft verklaard dat hij in juni 1982 van Beiroet uit naar Nederland is gekomen op een Benelux-visum. Hij heeft zijn vliegreis in Rome onderbroken en aldaar instructies ontvangen, ertoe strekkende dat hij als chauffeur van een

vluchtauto zou dienen op te treden bij een aanslag op de Turkse consul-generaal te Rotterdam. Op 20 juli 1982 heeft in Schaveningen een aldaar - niet door hem - gekochte VW - K 70 (geel van kleur) opgehaald, waarin zich toen reeds enkele tassen bevonden, waarin de twee genoemde machine-pistolen zaten, en bovendien nog twee pistolen: één Sulsims, semi-automatisch, kaliber 7.65 mm, en één semi-automatische Colt, kaliber .45 (11.43 mm). Hij heeft de wagen naar Rotterdam gereden en op 21 juli 1982 geplaatst bij het kruispunt Westersingel-Mathenesserlaan-Witte de Withstraat-Witte de Withburg. Daar trof hij zijn drie 'medestrijders', en kreeg hij de aanzegging dat niet hij maar één van de anderen als chauffeur zou optreden. Hij moest met een man, die hij reeds eerder had ontmoet in een Rotterdamse vestiging van McDonald's, de wagen van de Turkse consul-generaal op de Westersingel opwachten. Zijn vriend zou - gewepend met de Colt - de aanslag plegen. Zijn taak was - met één van de parabellums - de aftocht van zijn vriend te dekken.

Na bijna een uur te hebben gewacht, hetgeen naar later bleek zelfs personeel van een verzekeringspand aan de Westersingel verdacht was voorgekomen, naderde de groene Peugeot van de consul-generaal. Dat de wagen werd voorafgegaan door een verkenningswagen was het tweetal niet opgevallen, evenmin als zij hadden gezien dat er een volgwagen was. Zij hadden deze mogelijkheid wel besproken.

Gepantserd?
Aanvankelijk heeft verklaard dat niemand wist dat de wagen van de consul-generaal gepantserd was. Later is hij hierop teruggekomen 'wijs geworden omtrent het gewicht van deze verklaring', aldus de officier van justitie - en heeft hij gezegd dat dit wel ingecalculeerd was en dat hij ook had gezien dat de ruiten van de wagen donkergekleurd waren. Daaruit had hij afgeleid dat er bepantsering was.
In ieder geval heeft zijn 'vriend' een aantal schoten op de wagen gelost, die niet door de bepantsering zijn doorgedrongen. Wel drong één kogel door de raamstijl van de volgwagen, een VW-Golf. Na de aanslag rende het tweetal naar de vluchtwagen, waarin de beiden anderen wachtten. was nog teruggerend omdat hij zijn canvas-tas had vergeten! Op de Witte de Withbrug zou hij met zijn wapen in de lucht hebben geschoten, om zijn spanning af te reageren en wellicht - hij weersprak dit niet nadrukkelijk - om naderende personen af te schrikken. Daarna was ook hij in de vluchtwagen gesprongen, een schoen verliezend, en was de wagen weggedren, achtervolgd door de VW-Golf. Tijdens de vlucht is op de Golf geschoten door één van de inzittende van de wagen, maar zeker niet door . Ploetseling stopte de wagen en alle inzittenden renden naar verschillende richtingen. is gevolgd en neergeschoten.

'Wij wilden alleen aandacht'
'Wij hadden niet de bedoeling de consul-generaal te doden', verklaarde ter zitting. 'Wij wilden alleen publiekelijk de aandacht vestigen op de hopeloze situatie van de Armeniërs in de wereld, na de genocide van 1915/16, en door de thans weer opgeleide onderdrukking van de weinige in Turkije overgebleven Armeniërs door de Turkse regering. Hij noemde zichzelf 'gemotiveerd', maar gaf verder toe dat hij ook bang was geweest om te weigeren deel te nemen aan de actie, gezien de mogelijke represailles tegen zijn persoon. Op 6-jarige leeftijd was hij met ouders, broers en zusters uit Turkije, naar Libanon gevlucht. Zijn moeder is 6 jaar geleden overleden, zijn broers en zusters zijn getrouwd, in feite stond hij alleen in het leven. 'Hij zocht zijn identiteit', zo heeft de forensische psychiater overwogen in zijn rapport, 'en de oorlog die onlangs in Libanon uitbrak, sloeg hem geheel uit het lood. Hij is verminderd toerekeningsvatbaar'.
Ter zitting was zeer timide. Hij maakte de indruk na het uitzitten van zijn straf (als het daartoe komt uiteraard) een 'geordend lid van de Nederlandse samenleving' te kunnen worden. Uitlevering zal namelijk in ieder geval wel problemen

Even later werden de vier bezetters met hooggeheven handen het gebouw uitgeleid. In het gebouw bleken zich nog vijf gegijzelden te bevinden.

Bezetters
De leider van de bezetters, kolonel i, bleek identiek te zijn aan Polen.
De andere drie daders zijn genaamd:

Uit het door de Zwitserse autoriteiten ingestelde onderzoek is gebleken dat er een vijfde persoon nauw betrokken is geweest bij de voorbereidingen van de overval. Deze persoon is genaamd:

en i verklaarden dat zij door zijn geronseld en door hem in contact gebracht waren met . In een flatwoning met op de deur een naamplaatje met de naam in de omgeving van de Theresienwiese in München zouden zij door beëdigd zijn. verklaarde oorspronkelijk als vijfde man aan de bezettingsactie mee te hebben zullen doen doch door ziekte van zijn eveneens in München wonende vrouw en de komst van zijn kind uit Polen, maar niet aan de actie te hebben deelgenomen.

Wapens
De vier bezetters waren bewapend met geweren van het merk Remington, vier Amerikaanse bajonetten, een geweer van Tsjechische makelij en vier gasmaskers. Bij de ontruiming werd geen dynamiet aangetroffen.

Achtergrond
In 1967 verscheen vanachter het 'Izeren Gordijn' in Oostenrijk. Hij presenteerde zich als vluchteling en deelde de autoriteiten mee dat hij een voormalige luitenant van het Poolse leger was, maar door verschil van (politieke) mening met de regering had moeten vluchten.

werd opgenomen in het vluchtelingenkamp Traiskirchen doch al spoedig bleek dat hij zijn medegevangenen ten behoeve van de Poolse regering bespioneerde. Voor dit feit werd hij tot eif maanden gevangenisstraf veroordeeld. Nadat hij zijn straf had uitgezeten verdween , maar op 19-4-1969 dook hij weer op en wel in de woning van een Joodse juwelier in Wenen die hij met diens gezin enkele dagen in gijzeling hield.

Bij deze gelegenheid gaven hij en zijn twee mededaders zich uit als vertegenwoordigers van de Palestijnse organisatie 'Al Fatah' en gaven te kennen 'herstelbetalingen' bij de joden in Wenen op te komen halen.

en zijn vrienden verlieten uiteindelijk de woning met medeneming van sieraden, enige andere waardevolle voorwerpen en 12.500 Schilling. Tien dagen later werd het drieliet in de nabijheid van de Joegoslavische grens aangehouden.

kreeg voor de gijzeling negen jaren gevangenisstraf die hij in Oostenrijk volledig uitzat. Na zijn detentie kreeg hij van de Oostenrijkse regering om humanitaire redenen een Vreemdelingenpaspoort. Op dit paspoort reisde hij naar Zwitserland waar hem echter politiek asiel werd geweigerd.

In 1978 reisde via Wenen naar Assen waar hij tijdens zijn werkzaamheden als schoonmaker in een school de lerares r leerde kennen. In 1979 trouwden zij, maar twee jaar later verliet de echtelijke flat en verdween.

Ondertussen hadden verscheidene acties rond de gevulchte Pool, van zijn crimineel verleden was niets bekend, erin geresulteerd dat op basis van de z.g. B-status in het bezit was gekomen van een Nederlands Vreemdelingenpaspoort.

Chopin
In 1980 bleek net zo plotseling als hij Assen had verlaten, zich in Den Haag in de horeca-sector gestort te hebben.

Aan het peperdure Noordelinde had hij zijn eigen Poolse restaurant 'Chopin' ingericht.

In deze periode liet zich vaak in interviews of gesprekken uit over zijn roemrucht verleden als officier in het Poolse leger.

Voor het Poolse regiem had hij geen goed woord over, alhoewel personeel van de Poolse ambassade regelmatig in zijn restaurant te gast waren. Aan de andere kant wekte hij irritatie bij de Solidariteit-aanhangers door hun te weigeren in zijn zaak affiches van de vakbond op te hangen.

Hij verklaarde dit niet te kunnen doen vanwege zijn contacten met de functionarissen van de Poolse ambassade. In deze tijd werd hij als een wat warrige man beschouwd. Langzamerhand bleven de liefhebbers van het door verstrekte Poolse eten weg.

De zaak raakte in financiële moeilijkheden en enige maanden voor de bezetting van de ambassade in Bern ging het restaurant failliet.

München
In München werd in de door de bezetters genoemde flat die gelegen bleek te zijn aan de Theresienhöhe 6 een paspoort en een rijbewijs ten name van aangetroffen. Tevens werd er een hoeveelheid munitie gevonden. Het naamplaatje bleek echter verwijderd te zijn. Het onderzoek naar voornoemd en de samenhang tussen en in relatie tot de bezetting van de ambassade is nog niet afgerond. (dossier 10.1/42.20).

II. Buitenland

H Aanslag op plv. directeur P.L. 23-7-1982 te Parijs dd.

(Aanvulling op JBT 82-09 Btl H)
Naar aanleiding van de aanslag op de plv. directeur van de PLO-vestiging te Parijs, , waarbij niet geïdentificeerde inzittenden van een blauwe personenauto waren betrokken, werd in het kader van het onderzoek van de Franse zusterdienst twee montagefoto's ontvangen die op twee van de drie onbekende daders betrekking hebben.

A - Deze man heeft bij de aanslag gebruikte auto gehuurd onder de identiteit van (Argentinië)

B - Deze man is één van de daders van de aanslag. (dossier 27.0/47.5)

In Parijs werd op 17-9-1982 een bomaanslag gepleegd op een auto in de Rue Cardinet in het 17e arrondissement, die bestuurd werd door een Israëlische diplomaat van het Bureau Aankoop van het Israëlische Ministerie van Defensie.

De toestand van de diplomaat die sinds 1-8-1981 in Parijs woont, was aanvankelijk kritiek. De echtgenote van de diplomaat en 2 andere familieleden, die ook in de auto zaten, werden eveneens ernstig gewond. Volgens ooggetuigen was de ontploffing zo krachtig, dat de grond op 100 m afstand dreunde en dat de auto in de lucht werd geïjnd.

Bij deze 20e anti-Israëlische aanslag in Parijs sinds juli '82, raakten nog ongeveer 50 personen gewond. Het merendeel hiervan betreft leerlingen van een lyceum in de buurt, die hun schoolgebouw op dat moment verlieten.

Claim:
Bij een persbureau te Parijs werd de aanslag telefonisch opgeëist door de 'gewapende Libanese Revolutionaire Fractie'. De claim wordt door de Franse autoriteiten serieus genomen.

Op 31-3-1982 was op het kantoor Aankoop van het Israëlische Ministerie van Defensie al eens met een mitrailleur geschoten. De Franse organisatie 'Action Directe', inmiddels verboden, had verklaard die aanslag te hebben gepleegd.

De nieuwe aanslag is er één van een serie, waarvan de ernstigste wel die van 9-8-1982 in de Rue des Rosiers in de Joodse wijk is geweest. Toen openden enkele terroristen in koelen bloede het vuur op bezoekers van het restaurant 'Jo Goldenberg', waardoor zes mensen werden gedood en 22 gewond (zie JBT 82-09 Btl onder F 2).

De Israëlische ambassadeur in Parijs , zei de aanslag te zien als een provocatie aan de vooravond van het Joods nieuwjaar. Bijna twee jaar geleden werd, volgens hem met hetzelfde doel, een aanslag gepleegd op de synagoge aan de Rue Copernic te Parijs, waarbij vier doden vielen en negen mensen werden gewond. (JBT 80-12 Btl E). (dossier 27.0/47.5)

3. Aanslag op bezoekers van de synagoge in Brussel d.d. 18-9-1982

Op 18-9-1982 omstreeks 11.40 uur werd in Brussel een aanslag gepleegd bij de Joodse synagoge in de Regenschapsstraat. Een onbekende man met een Arabisch uiterlijk opende vanachter een geparkeerde auto met een pistoolmitrailleur WZ 63 het vuur op een aantal gelovigen dat, in verband met de viering van het Joods nieuwjaar, de sabbatdienst bijwoonde. Juli met het oog op de Joodse nieuwjaarsviering waren in Brussel, maar vooral in Antwerpen, waar de Joodse gemeenschap vrij groot is, extra veiligheidsmaatregelen getroffen. De synagoge in Brussel werd bewaakt door 3 Brusselse politie-agenten en 4 leden van de Joodse veiligheidsdienst. De 4 Joodse veiligheidsbeambten werden gewond, 2 zijn er ernstig aan toe. Eén van de politie-agenten kon terugschieten. Hij meent de dader in het rechterbeen te hebben geraakt, doch de dader kon te voet door de Coppenstraat in de drukke menigte ontsnappen.

Op de plaats van de aanslag werden 20 lege patroonhulzen aangetroffen. Deze hulzen van 9 mm kogels zijn ekomstig van een pistool-mitrailleur WZ 63 van Pools fabricaat. De kolf kan omklept worden, waardoor het wapen een afmeting krijgt van 33 cm. Deze bescheiden afmeting vergemakkelijkt het onopvallend met zich meedragen hiervan en verklaart de voorkeur van terroristen voor het wapen.

Claim:
Aanvankelijk werd in een anoniem telefoontje de verantwoordelijkheid voor de aanslag op de synagoge in Brussel opgeëist door de 'Beweging voor de bevrijding van Palestina', maar de politie nam deze melding niet serieus. Bij monde van de vertegenwoordiger van de Palestijnse bevrijdingsorganisatie PLO in Brussel, werd de aanslag krachtig veroordeeld 'omdat dit soort aanslagen de zaak van de vrede niet dient'.

Inmiddels meldde op 24-9-1982 het in Londen verschijnend Arabische blad 'AL ARAB' dat een groepering, die zich de 'Zwarte Libanonorganisatie' noemt, heeft laten weten verantwoordelijk te zijn voor de schietpartij voor de synagoge in Brussel. De groepering had verklaard, dat de aanslag een represaille was voor het bloedbad in de Palestijnse vluchtelingenkampen bij Beiroet en kondigde het begin aan van een 'oorlog tegen iedere zionist in de wereld, als vergelding voor de nieuwe naziatische massamoord in Libanon en uit wraak voor alle martelaren in Libanon'.

Na de aanslag op 18-9-1982 ontstonden incidenten tussen Journalisten en Joodse gelovigen. De pers werd door duidelijk ontelde en opgewonden Joodse gelovigen anti-semitisme verweten. Ook het TV-station RTBF was duidelijk het doelwit van de Joodse woede, omdat het d.d. 17-9-1982 een reportage over de Palestijnen had uitgezonden. Over de identiteit en het motief van de dader is vrijwel niets bekend. Aan de hand van verklaringen van schaarre getuigen werd een robotfoto samengesteld. Het (vage) signalement van de dader luidt:

Voorgaande aanslagen:
Eerdere aanslagen, waarbij de WZ 63 contra Joodse c.o. Israëlische doelen gebruikt is zijn:
- de aanslag op de synagoge in Wenen op 29-8-1981 (zie JBT 81-10 Btl onder B 4);
- de aanslag op de Israëlische ambassadeur in Londen op 3-6-1982 (JBT 82-07 onder Btl D 1) en
- de schietpartij in het restaurant 'Jo Goldenberg' op 9-8-1982 (JBT 82-09 Btl onder F 2).
In het nabije verleden zijn 2 aanslagen op de Joodse gemeenschap in België gepleegd:
- op 27-7-1980 gooide een lid van Al Fatah (PLO) twee granaten naar een groep Joodse kinderen in Antwerpen (JBT 80-10 Btl onder A) en
- op 20-10-1981 explodeerde een bomauto in de Joodse wijk in Antwerpen (JBT 81-11 Btl onder C 2). (dossier 27.0/46.3)

4. Drie bomaanslagen te Frankfurt am Main, d.d. 27-9-1982
Op 27-9-1982, omstreeks 00.35 uur, ontdekten twee voorbijgangers voor de ingang van de Amerikaanse luchtvaartmaatschappij 'Pan-Am' aan de Hauptbahnhof 12 te Frankfurt am Main een plastic zak.
De plastic zak bevatte een pakket met de afmeting 30x10x5 cm, waaraan door middel van plakband een reiswaker en een batterij waren bevestigd.
De beide voorbijgangers verplaatsten de tas naar een nabij gelegen vuilnisbak, die voor de ingang van het gebouw van de Iraanse luchtvaartmaatschappij 'Iran-Air' stond.
Om ongeveer 1.15 uur ontplofte het pakket, waardoor aanzienlijke materiële schade van om en nabij DM 100.000 ontstond.
Vrijwel gelijktijdig ontplofte voor het reitsbureau 'Mayco-Touristik', gevestigd aan de Hansauer Landstrasse 48 te Frankfurt am Main, een bom.

